

Zaaknummer	471703
Datum opstellen	27 februari 2024
Portefeuillehouder	De heer Hugo Bellaart, wethouder
Voorstel	Ontwerpverklaring van geen bedenkingen Onderstation ProRail (HZ_WABO-22-1153)

Aan de raad,

1. Beslispunten

1. Een ontwerpverklaring van geen bedenkingen (vvgb) af te geven ten behoeve van de ontwerp omgevingsvergunning voor de bouw van een onderstation (elektriciteit), het realiseren van een inrit alsmede het kappen van 12 bomen, nabij Brinklaan 166 te Bussum;
2. De ontwerpverklaring van geen bedenkingen als definitief aan te merken als er gedurende de termijn van terinzagelegging geen zienswijzen tegen de ontwerpverklaring van geen bedenkingen en het ontwerpbesluit omgevingsvergunning zijn ingediend;
3. Op grond van het bepaalde in artikel 6.12 lid 2 van de Wet ruimtelijke ordening geen exploitatieplan vast te stellen.

2. Maatschappelijk effect

Gooise Meren is duurzaam, leefbaar en toekomstgericht. Het initiatief – de realisering van een Onderstation – levert een bijdrage aan de gemeentelijke doelstelling Economisch vitaal te blijven en aan de bereikbaarheid per spoor.

3. Inleiding

De in 2012 vastgestelde Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) kent de doelstelling: het verbeteren en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid, waarbij de gebruiker voorop staat. Het initiatief tot het plaatsen van een onderstation draagt bij aan het optimaliseren en in standhouden van het spoorwegnet. In het verlengde hiervan wordt de betrouwbaarheid van de dienstregeling van en naar de NS-stations binnen Gooise Meren verhoogd. Het plaatsen en beheren van onderstations langs geëlektrificeerde baanvakken wordt uitgevoerd door ProRail. ProRail wil het huidige schakelstation in Bussum vervangen door een onderstation, te realiseren op een perceel ter hoogte van Brinklaan 166, te Bussum (hierna: het Perceel). Zo'n station maakt de energie die de spoorbeheerder van de regionale netbeheerder afneemt geschikt om treinen te kunnen laten rijden (1.500 V gelijkstroom). Diverse installaties in het huidige schakelstation Bussum zijn verouderd en bereiken het einde van hun economische en technische levensduur. Dit betekent voor ProRail hogere onderhoudskosten en een verhoogde kans op een verstoring van de bedrijfsvoering. Uit een netanalyse is gebleken dat de afstand naar de naastgelegen onderstations te groot is voor de treinen die op het betreffende baanvak rijden. Hierdoor treedt een spanningsdip op en wordt de kans te groot dat de treindienst

stilvalt. Daarom is het verzoek gedaan om een nieuw onderstation te realiseren, inclusief het realiseren van een inrit en het kappen van twaalf bomen en elf grotere heesters om de ruimte geschikt te maken voor plaatsing.

De aanvraag is deels in strijd met zowel het bestemmingsplan Centrum dat de raad op 26 september 2013 heeft vastgesteld, als met het Paraplubestemmingsplan Archeologie Gooise Meren. Dit plan heeft de raad vastgesteld op 21 december 2022. De grond waarop ProRail het onderstation wil realiseren heeft de enkelbestemming *Verkeer* en de waarde *Archeologie 4*. Om het plan voor het Onderstation mogelijk te maken dient de uitgebreide procedure doorlopen te worden voor het buitenplans afwijken van het bestemmingsplan (art. 2.12 lid 1, sub a onder 3 Wabo).

4. Concreet gevolg van dit besluit

Door het afgeven van de ontwerp verklaring van geen bedenkingen (vvgb) kan de voorgestelde planontwikkeling doorgang vinden en verdere procedure worden gevolgd voor het verlenen van de omgevingsvergunning.

5. Argumenten en onderbouwing

1

1.1 Er is een verklaring van geen bedenkingen nodig van de raad

Uw raad dient een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) af te geven voordat het college een beslissing kan nemen over het afwijken van het bestemmingsplan en over het afgeven van de gevraagde omgevingsvergunning voor het initiatief. De gangbare praktijk is dat de raad eerst een ontwerp-vvgb afgeeft en dat het college vervolgens het plan voor een periode van zes weken ter inzage legt om eenieder in de gelegenheid te stellen tegen het plan een zienswijze kenbaar te maken. De raad kan de vvgb verlenen of weigeren. Het criterium is 'een goede ruimtelijke ordening'. Wanneer de raad de verklaring van geen bedenkingen weigert, zal hij dit dienen te motiveren.

1.2 Het initiatief past binnen de ruimtelijke visie en doelstellingen van de gemeente Gooise Meren

De bouw van het onderstation is noodzakelijk voor de uitvoering van een robuuste treindienstregeling met een hoge frequentie. Het plan past zodoende in de ruimtelijke doelstelling van een hogere frequentie op de Gooilijn met aansluiting op de Randstad.

1.3 Het plan past ruimtelijk en functioneel goed in de omgeving en voldoet aan het vereiste van een goede ruimtelijke ordening

Royal HaskoningDHV heeft voor deze buitenplanse afwijking een goede ruimtelijke onderbouwing met bijbehorende milieuonderzoeken opgesteld. Deze legt uit waarom de hier beoogde nieuwe ontwikkeling toch kan worden toegestaan. De ruimtelijke onderbouwing is getoetst aan het geldende ruimtelijke beleid en regelgeving van gemeente, provincie en Rijk en is het kader van het wettelijk vooroverleg onder meer voorgelegd aan Waternet. Het onderstation is goed inpasbaar en verenigbaar met de andere aanwezige belangen in het gebied. Uit de uitgevoerde onderzoeken is gebleken dat de ontwikkeling niet leidt tot aantasting van het milieu. De afwijking van het vigerende bestemmingplan is aanvaardbaar, de ontwikkeling sluit aan bij de beleidsdoelen en voldoet aan een goede ruimtelijke ordening.

Figuur 2 - Ligging huidig schakelstation (A) en perceel met te bouwen onderstation (B)
Aanvankelijk waren er twee kansrijke locaties:

- Kadastraal perceel Bussum E5979, aan de westzijde van de spoorweg, nabij Meijerkamplaan 27A (Optie West) en
- Kadastraal perceel Bussum E6133, aan de oostzijde van de spoorweg, nabij Brinklaan 166 (Optie Oost).

Vanwege mogelijk negatieve gevolgen voor het woon- en leefklimaat van omliggende woningen en de bedrijfsvoering van een naastgelegen bedrijf en de slechte bereikbaarheid van de locatie viel de Optie West af. Begin november '21 gaf Gooise Meren aan het vooroverleg als succesvol afgerond te beschouwen, zodat ProRail haar aanvraag kon gaan indienen.

Op het oostelijke perceel bevinden zich verschillende volwassen bomen en ander groen die weliswaar niet als waardevol zijn aangewezen, maar wel een belangrijk zijn in de flora en fauna, de leefbaarheid van de omgeving en klimaatadaptatie. De groenstrook vormt samen met het andere groen in deze omgeving de verbinding van het stedelijk gebied met het buitengebied. Herplanting en compensatie van het groenverlies voert ProRail gebeurt in afstemming met de gemeente en op zijn kosten. Op voorstel van de spoorbeheerder is dit als voorschrift opgenomen in de omgevingsvergunning.

2

2.1 Als er geen zienswijzen worden ingediend, kan de omgevingsvergunning worden verleend

De raad wordt voorgesteld om ermee in te stemmen dat de ontwerpverklaring van geen bedenkingen ook wordt aangemerkt als definitief besluit als er geen zienswijzen worden ingediend. In dat geval hoeft de aanvraag niet opnieuw in de raad te worden behandeld. Hierdoor kan de omgevingsvergunning sneller worden verleend. Als er wel zienswijzen worden ingediend beslist de raad over het al dan niet afgeven van een definitieve vvgb.

3

3.1 De economische uitvoerbaarheid voor dit plan is gewaarborgd

Op basis van de te voeren afwijkingsprocedure dient de gemeenteraad op grond van de Wabo een exploitatieplan vast te stellen. Dit is nodig voor de onderbouwing en verdeling van de met de realisatie van het plan gemoeide kosten. Het exploitatieplan kan echter achterwege blijven als het verhaal van de kosten van de grondexploitatie over de in het plan of de vergunning begrepen gronden anderszins is verzekerd. Dit heeft vorm gekregen in de in april 2023 met ProRail gesloten koopovereenkomst. Het verhaal van kosten is daarmee verzekerd. De raad dient in zo'n geval expliciet besluiten dat hij geen exploitatieplan vaststelt.

De kosten van het realiseren van het onderstation en van de inpassing in de (on)gebouwde omgeving komen geheel ten laste van het onderhoudsbudget bestaand spoor van ProRail.

6. Houd rekening met en onderbouwing

1.

1.1. Compensatie van groen wordt door ProRail geregeld

Op het oostelijke perceel bevinden zich verschillende volwassen bomen en ander groen die weliswaar niet als waardevol zijn aangewezen, maar wel een belangrijk zijn in de flora en fauna, de leefbaarheid van de omgeving en klimaatadaptatie. De groenstrook vormt samen met het andere groen in deze omgeving de verbinding van het stedelijk gebied met het buitengebied.

Herplanting en compensatie van het groenverlies voert ProRail uit en gebeurt in afstemming met de gemeente en op kosten van ProRail. Op voorstel van de spoorbeheerder is dit als voorschrift opgenomen in de omgevingsvergunning.

1.2. Geen anterieure overeenkomst

In art. 6 koopovereenkomst verplicht ProRail zich het totale bedrag te compenseren dat het college op grond van artikel 6.1 Wro onherroepelijk vaststelt als tegemoetkoming in planschadeverzoeken, inclusief de eventuele vergoeding van de kosten rechtsbijstand die een aanvrager in redelijkheid heeft gemaakt, inclusief de wettelijke rente.

1.3. Afhandeling van de aanvraag vindt plaats onder het 'oude' omgevingsrecht

Op 1 januari 2024 zijn de Omgevingswet en de bijbehorende Invoeringswet in werking getreden. De laatste bepaalt dat bij dit verzoek het recht toepasselijk is dat gold ten tijde van de aanvraag (juni 2022). Op de vvgb en de vergunningaanvraag zijn dus de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) i.s.m. de Wet ruimtelijke ordening van toepassing (de bestemmingsplannen waaraan het bouwplan moet worden getoetst). De laatste wet blijft dus de basis voor de door het college te verlenen omgevingsvergunning. Bij het door de raad afgeven van de vvgb om buitenplans af te wijken zijn de oude planregels het vertrekpunt. De bestemmingsplannen behouden voor zo'n 'oudere' aanvraag namelijk onverkort hun rechtskracht.

1.4. De afhandeling van de aanvraag omgevingsvergunning heeft urgentie

De aanvraag omgevingsvergunning dateert al van begin juni '22. ProRail dient het Onderstation te realiseren binnen de termijn uit het programma van het ministerie Infrastructuur en Verkeer¹ De wettelijke beslistermijn bedraagt zes maanden. Door wisselingen in de behandelend medewerker heeft Gooise Meren de wettelijke beslistermijn van zes maanden helaas overschreden. Het is de wens van het college de verdere besluitvorming voortvarend te laten verlopen.

1.5. Civielrechtelijke aspecten grondverkoop aan ProRail

1.5.1. Koopovereenkomst

Het perceel is (onder de noemer Snippergroen) eigendom van en in beheer bij de gemeente. Voor de realisatie van het onderstation moet de grond aan ProRail worden verkocht. Om de grondtransactie mogelijk te maken hebben gemeente en spoorbeheerder in april '23 een koopovereenkomst gesloten met daarin de opschortende voorwaarde dat de overeenkomst tot stand komt op de datum dat ProRail kan beschikken over een onherroepelijke

¹ Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport, onderdeel PHS Tractie Energievoorziening.

omgevingsvergunning. Zoals gezegd is de vvgb vereist voor het kunnen verlenen van de vergunning.

1.5.2. Didam-arrest – belangstellende kopers - mededinging

De rechtsvraag of Gooise Meren het grondstuk een-op-een aan ProRail kan verkopen is al bevestigend beantwoord in de uitspraak in kortgeding van 22 september 2022². De Kortgedingrechter oordeelde dat een verkoop aan organisaties die het publieke belang dienen (ProRail) is toegestaan, zonder dat daar mededinging bij nodig is.

1.6. Eventuele vertraging van het vergunning proces door het indienen van zienswijze, bezwaar of beroep

Tegen het (ontwerp) besluit omgevingsvergunning en tegen de (ontwerp) vvgb kunnen zienswijzen worden ingediend. Het is in dat geval uiteindelijk aan het college, respectievelijk aan de raad om de omgevingsvergunning en de definitieve vvgb, met inbegrip en in afweging van de zienswijzen, af te geven.

7. Duurzaamheid

Het gebouw is voorzien van biocomposiet gevelpanelen. Door het gebruik van natuurlijke vezels en een niet op aardolie gebaseerde hars ontstaat een biobased composiet met een zeer lage CO₂-voetafdruk. Het gebouw krijgt een plat dak dat is voorzien van sedum, zodat regenwater wordt vastgehouden.

8. Financiële onderbouwing

Ten behoeve van de voorgestelde planontwikkeling is een koopovereenkomst vereist. De verkoop vindt in principe alleen doorgang bij het afgeven van de onherroepelijke omgevingsvergunning, om te voorkomen dat de gemeente gronden afstaat die vervolgens niet op de verzochte/ beoogde manier worden gebruikt. De gemeente ondervindt geen financieel risico als gevolg van de voorgestelde planontwikkeling. Wel haalt de gemeente financiële baten uit de verkoop van het beoogde snippergroen.

9. Communicatie en participatie

Spoorbeheerder ProRail heeft in juni 2022 de omwonenden van het toekomstige onderstation en van het huidige schakelstation een informatieve brief gestuurd. Eén grondeigenaar nabij het te slopen schakelstation heeft vervolgens contact gezocht met de spoorbeheerder. Recentelijk vond nogmaals contact plaats over de planning van ProRail. Meer nieuwsbrieven volgen zodra ProRail duidelijkheid heeft over het tijdpad voor de vergunningverlening.

Daarnaast is de gemeente in overleg over het organiseren van een gezamenlijke inloopavond voor belanghebbenden en overige geïnteresseerden parallel aan het ter inzage leggen van de ontwerpvergunning en vvgb.

² Rechtbank Midden-Nederland, 20 september 2022 (ECLI:NL: RBMNE:2022:3743). Eiser was de eigenaresse van het naastgelegen tankstation die het tankstation wil uitbreiden om laadpalen voor elektrische auto's te bouwen.

10. Uitvoering/tijdpad/evaluatie

Als de raad besluit tot het afgeven van de ontwerp vvgb, wordt dit besluit samen met de ontwerpbesluit-omgevingsvergunning gedurende zes weken (analoog en digitaal) ter inzage gelegd. Daaraan voorafgaand vindt publicatie plaats op de gemeentelijke website en in het gemeenteblad. Eenieder heeft gedurende zes weken de gelegenheid om een zienswijze kenbaar te maken.

Als de gemeente geen zienswijzen over het bouwplan ontvangt geeft het college de omgevingsvergunning af. Worden er wel zienswijzen ingediend tegen het ontwerpbesluit of de ontwerp vvgb, dan dient de raad opnieuw een besluit nemen over het al dan niet afgeven van een definitieve vvgb. Hierna kan het college een besluit nemen over het afgeven van de omgevingsvergunning.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Gooise Meren,

drs. E.M. Voorhorst,
Gemeentesecretaris

drs. H.M.W. ter Heegde,
Burgemeester

Bijlage(n)

1. Ontwerp Verklaring van geen bedenkingen;
2. Concept omgevingsvergunning HZ_WABO-22-1153;
3. Brief ProRail aan de omwonenden – juni 2022.

De Raad Gooise Meren

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders 'RV BW Ontwerp verklaring van geen bedenkingen (VVGB) afgeven voor het plan Bouw Onderstation ProRail, nabij Brinklaan 166 te Bussum', met zaaknummer 471703,

Besluit

1. Een ontwerpverklaring van geen bedenkingen (vvgb) af te geven ten behoeve van de ontwerp omgevingsvergunning voor de bouw van een onderstation (elektriciteit), het realiseren van een inrit alsmede het kappen van 12 bomen, nabij Brinklaan 166 te Bussum;
2. De ontwerpverklaring van geen bedenkingen als definitief aan te merken als er gedurende de termijn van terinzagelegging geen zienswijzen tegen de ontwerpverklaring van geen bedenkingen en het ontwerpbesluit omgevingsvergunning zijn ingediend;
3. Op grond van het bepaalde in artikel 6.12 lid 2 van de Wet ruimtelijke ordening geen exploitatieplan vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van de gemeente Gooise Meren, gehouden op *(datum wordt ingevuld door de griffie)*

De griffier
drs. M.G. Knibbe,

De voorzitter
drs. H.M.W. terHeegde